

עין משפט
נר מצוה

קלמ' א ב מיי' פט' מזהל
עדות ה' ב סמג
לאוין קט טוש"ע ח"מ סי' לו
סעיף ז'
קמ' ג מיי' פ"ה מהל' גזילה
ה' ה סמג עשין עג
טוש"ע ח"מ סי' שסא סעיף
ז'

קמא ד מיי שם פ"צ הל'
א קמג שם טווש"ע
ח"מ סי' שנג סעיף ד וסי'
שא סעיף ז וסי' שאכ סעיף
א:

רבינו גרשום (המשך)

וּמִשֵּׁה' נֹצַע בְּעֶרְוָתוֹ חֹלֵל:
 וְהָיָה לְרֹאשׁ דְּמִיּוֹ מִיֵּשׁ
 גִּזְלוֹ. וְהָיָה מִשֵּׁה' מֵיֵשׁ
 בְּרִמְיָם וְיִרְשָׁן שְׁטָרוֹן
 מִלְּשָׁם לְיִרְשָׁן לְקֹלֶחַ
 וּמִשֵּׁה' מֵעֵץ מַעַד לְרֹאשׁ
 נָצַע בְּעֶרְוָתוֹ. וּבְרִמְיָא בָּבֶל
 וְהָיָה מִקֹּמִים לְיִרְשָׁן בָּבֶל
 וְהָיָה נִקְמָתוֹ בְּיִרְשָׁן בָּבֶל
 וְהָיָה לְרֹאשׁ שֶׁהָיָה שְׁמִשְׁמֹן
 הַתְּחִינָה לְיִרְשָׁן. וְהָיָה לִי
 עֵצָה מַעֲרֻעַ עֵצָה לֵאמֹר
 לֵיזֵק שְׁמִשְׁמֹן מִסְּחִיכִי בָּבֶל
 וְהָיָה לְרֹאשׁ לֵיזֵק לְרֹאשׁ
 וְהָיָה קֶרֶקֶץ אֵינִי גִּזְלוֹ
 וְאֵין יָכִיל הַתְּחִינָה לְיִרְשָׁן
 וְהָיָה לִי כֵן מִן נִקְמָתוֹ
 וְהָיָה לְרֹאשׁ שֶׁהָיָה שְׁמִשְׁמֹן
 שְׁכֹלֵר שֶׁהָיָה לְרֹאשׁ בָּבֶל
 וְהָיָה לְרֹאשׁ שֶׁהָיָה שְׁמִשְׁמֹן
 וְהָיָה לְרֹאשׁ שֶׁהָיָה לְסִחְדָּה לֵאמֹר
 שְׁמִשְׁמֹן: וְהָיָה נִחָא לְמָאן
 דְּהָמֵר שְׁתֵּי רֹאשֵׁי בָבֶל
 כְּרִשְׁתָּהּ קֹמִים מִגִּזְלוֹ דִּי
 לֵיבֹשׁ לֹקֵחַ מִגִּזְלוֹ דְּחִרְיָא
 וְשִׁנְיָ שְׁתֵּי שְׁתֵּי חֲחִרְיָא
 מִשֵּׁה' בָּבֶל בִּישׁ דִּלִּכְבָּא
 שְׁתֵּי רֹאשֵׁי דְרִשְׁתָּהּ וְהָיָה
 שְׁתֵּי רֹאשֵׁי לֵיזֵק לֵיזֵק לֵיזֵק

[illegible]

מד.

דוקא מבר דהוה איה יאוש ושיניו רשות. פ"ה וכגון שמכר ראובן ללוי שלם באחריות ונאלץ לפייש כן משום דלא באחריות הוי שמעון נוגע בעדות דאע"ג דהוי יאוש ושיניו רשות ממפיק לה שמעון מלוי כיון דאין שום הפסד ללוי שחשור על ראובן"א אבל בקרקע (ט) דאינה יאוש ושיניו

רשות הדרג ליה כדפ"ה דאין מועיל
 יאוש ^א בקרקע ^ב וקשה לר"י דביטול
 (דכלאס פ"ו) אמר דיאוש מועיל
 בקרקע לדע"פ שאינה נגזלת מ"מ
 מהני זה יאוש וגבי עבד משמע
 בהשגחה (גיטין דף נט:) דמהני ביה יאוש
 אע"ג דאימקש לקרקע ובשמעתין
 דסיקריקון (סע דף נח:) אור"י דמוכס
 נמי כן ונראה דמיירי שלא נחייש
 והוא מצי לפלוגי נמי בפרה וטלית
 צין לפני יאוש צין לאחר יאוש אלא
 מילתא דשכיחא נקט דבקרקע אלא
 רגילין להחייבש כשימכרו גולה שסם
 לא יוכל להוציאה מעירו משום דלא
 ציית דינא ויציאנה מיד בנו:

יה דשמואל המוכר
חריות אין מעיד לו
פני בעל חובו ודוקא
זו וטלית לא מביעיא
בסתמא

הגחל קמא (סג דף 75:) כשעשה תשובה ולא הספיק להחזיר עד שמת
והכא איירי בלא עשה תשובה: **אלא** בדרבין בר שמואל ואיירי
בדינא דדוקא שלא בחריות דלא יכול להעיד על פרה וטלית
ומילתא דשמואל איירי בכל ענין ורבותא נקט אפי' שלא בחריות:
עשה

לא הדר שמעון ומפיק לה מיניה דלוי ואינו נוגע בעדות וכן
י יאוש ביד גזלן ושינוי רשות ביד לוקח דאפילו למאן דאמר בפרק
הלוקח שאין בו זכות כלל לבעלים הראשונים ולפיכך מעיד לו עליה
הנה ביאוש ושינוי רשות ואילו היה נוטלם יהודה מלוי לא מפסיד
ומכחת לה אלא בגזל ראובן ומכרה ללוי אבל אם לא מכרה ללוי
והוא גזל מיניה ואע"ג דלאיש והלכך אין מעיד שמעון לראובן
אבל מיד יהודה לא מצי מפיק לכו ממחר שזכורו בית דין
ואם גזל ומכר. ולא כמועין אמר דבגזל ומכר ש' חילוק בין מרקע
ושינוי רשות מועיל בקרקע דקרקע אינה נגזלת [סוה"כ] ובמטלטלין
לא תמיד בהגזל [וכ"פ שם] דשינוי רשות ואח"כ יאוש לא קניא אבל ביאוש
מן הגזלן יכול הנגזל דמיה: ופרקיני **וסיפא נמי**. אמאי מעיד לו
דפרה וטלית ולא יזילתה מיד לוי דהא קנייה בשינוי רשות שאחר
הוא נמחב לו הגזלן דמיה והלכך ניחא ליה דחיקו ביד לוי שיחזור
ה' לו לשמעון חלק בהך פרה וטלית ולא היה גובה מראובן כלום
אפילו מדמיה מיאש דיורשין פטורין מלשלם וכ"ש הלוקח דקנייה
בפרק מעיד דלא נוגע בדמותו חזק: **ומאילן א"ש** בניו. אע"פ
ויהוש. כלומר או שהיה לפניהם גזילה קיימת לאחר מותו פטורין
קשינין לרב שש דאוקמה לרישא בגזל ומכר משום סיפא **ולוקמה ביורש**.

עלמנו ולשנות שיטתו בזוגן שמכר אפילו לא מכר הגזן נמי אלס
פסל כגון ראובן שגול שדה משמעון ומית גולן וירשו לו בנו ואתס
היה היא דקרקע אינה נגזלת והדרס ליה מן הירוש משום הכי וגוע
דקיימא ארעא תיקום אבל כסיפא שגול ראובן טעית אז פרה משמעון
ועל יאוש ביד ראובן ושינוי רשות ביד לוי יורש דרשות יורש כרשות
ועל והכי הו"ל לתנא למיתני גזול לו בית והורסי לבנו אין מעיד כו'
למיתני יורש ואלב סיפסא דמקשי ליה לרב שסט דמפסח ומוקי לה
לא"כ מתוך לה למיתני הורסי: **הניחא למ"ד**. בהגזל בתרא [ב"ק סא]
לוקח איכא יאוש ושינוי רשות וקני ללוקח רשותא אחריתי היא ואילו
אז דהא שינוי רשות ליכא גבי יורש וכל היכא דליחא הדרס צעיק'
כלא הויה גזילה קיימת והלכך פטורין והלכך לא מיתוקמא דך סיפסא
פרה וטעית לנגזל אס תעמוד ביד יורש וגוע צעדות הוא: **כרשות**
דך דמשמע אפילו גזילה קיימת: **מאי איכא למימר**. ליתני גזל והורסי
וקני לרב שסט: **עוד קיימא ליה לאב"י**. במאי דמוקי ליה גז שסט
ולמעיד עליו לדידך שהוא מעיד לו דליינו לוקח ולא מלינו בגמרא
אחריתו של אידך עליו דמוכר והכי הוה ליה למיתני מכר לו בית
וטעית מעיד עליה מפני שאינה חוזרת לו: **אלא דרבינן בר שמואל**.
ינא הכי דלעיל מיהו ברייתא לאו דהכי איירי אלס במוכר קרקע
ואו קומערער דלא יעיד לו המוכר ללוקח מפני שאחריתו של צעל
ידר עלה צעל חוב ולא ליהוי מוכר לזה רשע ולא ישלם [הפסלין לו] וכנגד
דגוע צעדות הוא אבל כסיפא מכר לו פרה וטעית ללוקח ואתס
שלס באחריות מפני שאין אחריותו דצעל חוב עליו דלזה [א] המוכר
צד ואח"כ מתוך לאחרים כדבא ואישתכח דלא נגזל צעדות הוא:

בסממא

חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא

הוא מעיד לו שמעון לזו אם ידע שום

ועדות שפוסל עדיו של יהודה־אלו
ששמעיה הוא ואחד בפניו הודה לו
לדינאח ליה דמיהו ציד לוי הדדר
מפיק לה מלוי ע"י עדיו שראו
בגולה ראובן ממנו ובתר הכי אפילו
שמועיה יהודה סקדי רעה ארעא
לדידיה היא לא מני מפיק לה משמעון
שסכר פסל שמעון עלמו ועד אחר
ועמנו עדיו של יהודה ועד כיון דאית
לליה נמי לשמעון סקדי רעה ארעא
לדידיה היא אמור רבנן דקיימא
למקשין לרב שעת
ללוקמה בלוקח מן הבגול שלא יעיד
ההגול ללוקח וליתני גזלן אם איתא
בלהך דרייתא דמפרש לה רב שעת
ללמה ליה למתא לדחוק עלמו למיתני
ממכר לו בית גזלן ללוקח והלא היה
יכול למתא דין זה בגזלן עלמו בלא
ממכרה דלא איתא יהודה וקמערער
עליה גזלן ראובן אין מעיד לו
שמעון ההגול עליה משום דהוי נוגע

[illegible]

ואם איזא דגזול ומכר מיירי וצדמית גזולן א"כ מה ראה התנא לל
גזול ומת וכיון דמת הוריש לבניו היה יכול למאול חילוק בין ירשא
היהודי והקמעער לא לזיל שמעון ומסכד ללוי בן ראובן ללא דיהיה
בצדעותו הוא דאי מפיק לה יהודה מיניה דירש לא הדרא לשמעון דהיינו
ומת ירשו לוי בנו ואחא יהודה וקמעער מעיד לו שמעון עליה ד
ללוקח דמי ולא מיהדר לא לגזול לא פרה לא דמיה ולא הוי גנוב צ
לא פרה והוריש כו' והאי דקאמר ולקומה ציורס ללא דוקא אקמי
בגזולן קאמר ולקומה ציורס ומיהו ציורס לא מני לאוקומה דהא קמי
דך משנה רשות יורש דגזולן לאו כרשות לוקח מגזולן דמי דאילו
כרעיה דאצוה וכברשות גזולן מורשו דמי ולא קניה ציאוש גרמי
והך משנה דקמי והניח לפנין פטורין מוקי לה התם כשאלקו
בצירוש דלא מני למיחיי ומעיד לו גזול לירש עליה משום דהדרא לוי
דקניה יורש ואע"פ שגילה קיימת דקתני והניח לפנין פטורין
לאוקומה תני גזול מכל בלא מנח מני מתקומם שפיר כיון דבניהם פטורין
ומכר והורק לפרש מפני שאחריותו עליו מפני שאחריות וחותם
בסוף אחריותו עליו מפורש בן עליו ללוקח אלא עליו דמוכר מפני
לו שדה אין מעיד לו עליה מפני שחזרת לו מכר לו פרה מכר
ואחא לאשמועינן ירשא דך ברייתא ולא בגזול ומכר מיירי ואע"פ
שלו שהיה משועבדת לבעל חוב ומכרה ללוקח זה ואחא איניש מני
עליו דמוכר לגבות מקרקע זה והלכך ניחא ליה דתיקן ביד הלוקח
ללוקח לא ליהוי ליה רשע שדה זו באחריות מכר לו והלכך אין מני
מעתה ומקמעער מעיד לו מוכר ללוקח עליה ובגזול שמהרה
לגבות מטלטלין ששעבד ומכר לאחרים אפילו עשאן אפסותיך לבעל

מסורת הש"ס

(א) צ"ק קיא; (ב) [שם],
(ג) [לעיל מג.], (ד) צ"ל בעין
הדרא. רש"ש, (ה) צס"א ליתא,

הגהות הב"ח

(א) רש"ם ד"ה (בדק)
הקודם) ואב"א וכו' כשיבא
שמעון לדין עמו כנ"ל
והד"א: (ג) תוס' ד"ה דוקא
וכו' אכל בקרקע אע"ג
דאיכא יאוש ושינוי רשות
וכו': (ג) בא"ד דלן מועיל
יאוש ושינוי רשות בקרקע:

מוסף תוספות

א. עיין ש"ך סימן ל"ו
ס"ק כ"ט. ב. והדין עמו
דאי יאוש מועיל בקרקע
מאי נפקא מינה במאי
דאינה נגזלת וכו'. תוס'
סוכה ל:

רבינו גרשום

[illegible]

(א) נראה ד"ל תני רישא נמי בגזל ומכר ואפ"ה לא מייאש וכו'.